

EPISTEMOLOJI

F[®] 81

© MAK GRUP MEDYA PRO. REK. YAY. A.Ş.
SERTİFİKA NO: 44396

FELSEFE 78
AKLA ZARAR SERİSİ 06

Epistemoloji
DERLEYEN: STEPHEN HETHERINGTON

ÇEVİREN: BURAK ÇAKIR, CENGİZ ÇAKMAK, ENGİN DELİCE, FİLİZ
DİDEM ÇOBAN, HALİL RAHMAN AÇAR, HÜSEYİN DENİZ ÖZCAN,
İSMAIL SERİN, KAMURAN ELBEYOĞLU, M. NAZLI İNÖNÜ, NEBİ
MEHDİYEY, ÖMER OSMAN SARI, ŞAHABETTİN YALÇIN, UMUT MORKOÇ

ÖZGÜN ADI: *Epistemology –The Key Thinkers–*
EDİSYON: BLOOMSBURY 2019

YAYINA HAZIRLAYAN: NEBİ MEHDİYEY
REDAKSİYON: EBUBEKİR DEMİR
GÖRSEL YÖNETMEN: NURULLAH ÖZBAY
GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA: TAVOOS

ISBN 978-605-70014-4-3

BASKI: VADİ GRAFİK - SERTİFİKA NO: 47479

I. BASKI: KASIM 2020

İLETİŞİM ADRESLERİ
CİNNAH CD. KIRKPINAR SK. 5/4
06420 ÇANKAYA ANKARA
TEL.: 0312. 439 01 69
www.folkitap.com
bilgi@folkitap.com
siparis@folkitap.com
www.twitter.com/folkitap

EPİSTEMOLOJİ

DERLEYEN
STEPHEN HETHERINGTON

TÜRKÇE BASKIYA ÖZEL ÖNSÖZ

ALAN CODE

Felsefe profesörü, Stanford Üniversitesi, ABD.

CHARLES BOLYARD

Felsefe profesörü, James Madison Üniversitesi, ABD.

CHRISTOPHER HOOKWAY

Felsefe profesörü (Emeritus), Sheffield Üniversitesi, Birleşik Krallık.

DESMOND M. CLARKE

Felsefe profesörü (Emeritus), University College, Cork, İrlanda.
Royal Irish Academy üyesi.

GISELA STRIKER

Emekli felsefe ve Antik felsefe profesörü, Harvard Üniversitesi,
ABD.

JOHN TURRI

Felsefe ve bilişsel bilim profesörü, Waterloo Üniversitesi, Kanada.

MARKOS VALARIS

Kıdemli öğretim üyesi, New South Wales Üniversitesi, Avustralya.

MELISSA MCBAY MERRITT

Kıdemli öğretim üyesi, New South Wales Üniversitesi, Avustralya.

NICHOLAS D. SMITH

Beşerî Bilimler profesörü, Lewis & Clark College, ABD.

P. J. E. KAIL

Felsefe doçenti, St. Peter's College, Oxford Üniversitesi, Birleşik Krallık.

PAUL SNOWDON

Zihin ve Mantık felsefesi profesörü (Emeritus), University College London, Birleşik Krallık.

RAM NETA

Felsefe profesörü, North Carolina Üniversitesi, Chapel Hill, ABD.

ROBERT BOLTON

Felsefe profesörü, Rutgers Üniversitesi, ABD.

STEPHEN HETHERINGTON

Felsefe profesörü, New South Wales Üniversitesi, Avustralya.

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE BASKIYA ÖNSÖZ	13
1 EPISTEMOLOJİNİN GEÇMİŞİ STEPHEN HETHERINGTON	15
2 PLATON'UN EPISTEMOLOJİSİ NICHOLAS D. SMITH	52
3 ARİSTOTELES: BİLGİ ÜZERİNE ROBERT BOLTON - ALAN CODE	77
4 ESKİ ÇAĞ KUŞKUCULUĞU GISELA STRIKER	106
5 ORTAÇAĞ EPISTEMOLOJİSİ: AUGUSTINUS, AQUINAS VE OCKHAM CHARLES BOLYARD	128
6 DESCARTES'İN EPISTEMOLOJİSİ DESMOND M. CLARKE	156
7 LOCKE, BERKELEY, HUME: EPISTEMOLOJİ P. J. E. KAIL	181
8 KANT VE KANTÇI EPISTEMOLOJİ MELLISA MCBAY MERRITT - MARKOS VALARIS	208

AMERİKAN PRAGMATİZMİ: YANILABİLİRCİLİK VE BİLİŞSEL İLERLEME CHRISTOPHER HOOKWAY	9	235
WITTGENSTEIN: BİLGİ ÜZERİNE PAUL SNOWDON	10	259
QUINE VE GOLDMAN: EPİSTEMOLOJİYİ DOĞALLAŞTIRMANIN İKİ YOLU RAM NETA	11	285
GETTIER'DEN SONRA JOHN TURRI	12	311
EPİSTEMOLOJİNİN GELECEĞİ STEPHEN HETHERINGTON	13	334
DİZİN		345

TÜRKÇE BASKIYA ÖNSÖZ

STEPHEN HETHERINGTON

Bu kitabın ikinci baskısının Türkçeye çevrilmiş olmasından büyük bir memnuniyet duydum. Kitabın geniş okuyucu kitlesine ulaşmış olması son derece sevindirici, umarım değerli ve zevkli bulmanızı umuyorum.

Bu kelimeleri gelişigüzel kullanmıyorum. Zira benim için epistemoloji, hem değerli hem de zevklidir. Zevk en azından entelektüel bir şey, değer ise bundan daha öte bir şeydir. Bilgi, köprüler inşa eder, gökdelenlerin ayakta durmasını sağlar; hastalıkları iyileştirir ve acıları dindirir; insanların kan dökmeden bir arada yaşamasını sağlar ve binbir meşakkatle büyüdüklerinde çocukların yararlı yetişkinler olması için yol gösterir. Diğer yandan, kötüye de kullanılabilir, malum kırılganlıkları haksızlık ve güvensizliğe dönüştürmek suretiyle insanları savaşa ve hoşgörüsüzlüğe itebilir.

Felsefe, kendini tanıma ve tanımlama imkânı sunması bakımından, insanlığın en önemli kazanımlarından birisidir; epistemoloji de gerek tarihsel gerekse düşünsel anlamda felsefenin en önemli parçalarından birisidir. Epistemoloji, felsefenin tarihi kadar kadim bir tarihi haizdir. Bu kitap içerisinde bunu açık bir şekilde görmek mümkündür. Burada, Antikçağdan Ortaçağa, erken modern dönemden günümüze dek pek çok filozofun şahsında hayat bulmuş epistemolojiler, yani bilgi ve rasyonel inanç teorileriyle tanışacaksınız. Kitap, bir bütün olarak epistemoloji üzerine bazı mülahazalarla başlayıp bilme ve türevlerini sorgulamaya devam eden çağdaş epistemologlara katılmayı arzu edeceğimiz takdirde hâlihazırdaki gidişatımıza ilişkin bazı ipuçlarının sunumuyla son bulmaktadır.

I EPISTEMOLOJİNİN GEÇMİŞİ

STEPHEN HETHERINGTON
ÇEVİREN: HALİL RAHMAN AÇAR

1. Ana Bileşenler

Epistemoloji tarihi nelere ilişkindir? Düşüncülere mi? Evet, en azından bu kitabın başlığına göre böyle. Bu düşünürler vasıtasıyla epistemolojinin geçmişini diğer hangi anahtarlar ortaya çıkaracak? Bu tarihi; önemli fikirlerin ve kavramların olası bir ilerlemesi, bir sonucu olarak mı düşünmeliyiz? Çok önemli tezler ve kuramlar nelerdir? Kanıtlar ve karşı çıkışlar nelerdir? Önemli sorunlar ve meydan okuyuşlar, epistemolojiyi bir dönemden diğerine yöneltmiş olabilir mi? Genel gelenekler ve düşüncenin kapsayıcı yolları burada anılmalı mıdır? Muhtemelen bunların hepsi değerlidir. Fakat hangi düşünürler –hangi fikirler, kavramlar, tezler vs.– en değerlidir? Kimler ve neler epistemolojinin en etkili gücü olmuştur? Bu kitap, bu soruyu aydınlatmaya ve cevaplamaya yardımcı olacaktır.

2. Bilgi: Epistemolojinin Konusu

Bu düşünceler, tezler ve buna benzer şeyler –epistemolojinin önemli düşünürlerince kullanılan araçlar– neye ilişkindi? Epistemolojinin konusu neydi? Asırlar boyunca sabit mi kaldı? Veya vurgulanan hususlar ve yoğunlaşılacak konular üzerinde değişiklikler var mıydı?

DİZİN

- A
açık ve seçik fikirler 177
açıklama 59; bilimsel -lar 28
adalet 65, 68, 69, 70
Aenesidemus 115, 116, 117, 120, 122, 123
Agrippa 120, 121, 122
ahlak 182, 188, 209
ahlaki yargılar 252
Akademiciler 110, 114, 115, 116, 122, 123, 125
akıl 25, 26, 27, 28, 29, 36, 37, 42, 43, 45, 70, 72, 90, 111, 113, 117, 128, 129, 133, 136, 139, 142, 143, 144, 145, 149, 150, 152, 168, 189, 190, 191, 192, 194, 196, 200, 201, 204, 205, 209, 211, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 248, 260, 267, 285, 292
aksiyomlar 98, 287
algı 25, 26, 71, 77, 78, 80, 83, 102, 113, 121, 122, 137, 159, 177, 187, 217, 243, 253, 269, 299, 301; ~ yetileri 77
alışkanlık 14, 195, 312
Allen 41, 231, 283
analitik 82; ~ felsefe 285
anlam 265
anlama yetisi 215, 216, 218, 219, 227, 230
anlama yolları 21
apaçık örnekler 23
Aquinas 31, 129, 130, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 149, 153, 154, 155
Aristoteles 11, 27, 28, 29, 34, 48, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 112, 113, 116, 121, 128, 130, 138, 139, 143, 145, 146, 156, 158, 162, 342
Aristotelesçilik 128, 138
Arkesilaus 108, 109, 110, 112, 113, 123, 124
Arnauld, Antoine 167, 168, 171, 173, 179
Arşimet 162
Augustinus 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 144, 153, 268
Autrecourtlı Nicholas 153
Aydınlanma 131, 134, 136, 137
- B
bağlamsalcılık 245, 248, 338, 345
Batı felsefesi 25
Batlamyus 162
Berkeley 34, 35, 36, 37, 48, 127, 180, 181, 182, 184, 188, 193, 199, 200, 202, 203, 204, 206, 309
beş özel duyu 77
bilgi 13, 15, 20, 21, 22, 24, 26, 34, 43, 46, 58, 65, 67, 68, 69, 74, 77, 80, 143, 146, 157, 158, 162, 164, 168, 178, 183, 186, 187, 188, 204, 215, 218, 225, 259, 261, 266, 268, 297, 299, 303, 304, 305, 311, 314, 323, 326, 328; ~ fenomeni 18; ~ fikri 17; ~-inkârları 338; ~ kavramı 18; ~ konuşması 338; ~nin reddi 53; ~-olmayan 28; ~varsayımsalı 17; ~yi tartışma 18; eğilimsel ve mevcut ~ 72; metafiziksel ~ 34, 173; şeylerin gerçek özlerine ilişkin ~miz 187; tanıtlayıcı ~ 97; temel ~ 209, 213, 222, 226

- bilgisel otorite 224
 bilim 9, 14, 20, 23, 24, 28, 32, 44, 45, 48, 81, 82, 94, 99, 100, 102, 156, 160, 204, 239, 289, 290, 291, 293, 295, 299, 302, 304
 bilimsel: ~ bilgi 23, 29, 33, 34, 44, 80, 94, 95, 102, 252; ~ kuramsallaştırma yoluyla felsefe yapmak 23; ~ sorgulama 23; ~ yöntem 24, 243
 biliş 44, 69, 113, 147, 150, 151, 152
 bilişsel: ~ güçler 208; ~ kapasiteler 65, 66, 67; ~ psikoloji 45
 bilme 26, 43, 129, 218, 223, 337
 birlikçi 52
 bizim-için-epistemolojik problem 20
 Bourdin, Pierre 166
 Brandom 41, 232, 234, 257, 258
 Buridan, John 153
- C
 Carnap 275, 283, 286, 287, 291, 292, 309, 340, 346
 Cebeş 60, 61
 cehalet 62
 cevher 38
 Cherniak, Christopher 306
 Clifford, W. K. 248, 249, 257
 cogito 132
- Ç
 çağrışım 195
- D
 Darwin 286, 287
 Davidson, Donald 255
 deneyim 37, 39, 48, 79, 94, 98, 102, 174, 181, 183, 190, 193, 217, 219, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 232, 247, 248, 253, 254, 260, 270
 Descartes 11, 14, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 45, 48, 51, 96, 106, 126, 130, 132, 152, 153, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 182, 183, 197, 210, 216, 217, 232, 237, 238, 240, 245, 254, 308, 311, 329
 Dewey, John 40, 236, 239, 246, 251, 252, 255, 256, 257
 dış dünya 132, 182, 228, 290; ~ kuş-kuculuğu 132
 dilin düşünülebilirliği ile doğrulanabilirliğinin koşulları 264
 din felsefesi 182
 Diogenes Laertius 107, 118, 120
 dioti 93, 100, 101
 diyalektik 81, 82, 85, 86, 87, 88, 90, 91, 92, 93, 98, 211
 doğallaştırılmış epistemoloji 45
 doğru: ~ inançlar 326; ~ kanaat 27
 doğrulama 82, 92, 93, 158
 doğruluk 19, 24, 25, 63, 69, 86, 109, 113, 117, 246, 254, 255, 256, 264, 265, 339
 doksastik eylemsizlik 246, 247
 duyarlık 214, 215
 duygular 177
 duygusal düşünceler 250
 duyu algısı 136
 duyulanabilir türler 141, 142
 duyulur nesnelere bilgisi 210
 duyum(lar) 177, 215
- E
 Einstein 220
 empeiria 79, 84, 86, 93, 99, 102, 181
 empiristler 185
 empirizm 35, 36, 187, 202
 endoksa 85, 86, 91, 92
 entelektüel kapasiteler 81
 entelektüelizm 337
 Epikuros 108, 109, 116
 epistêmê 81, 93, 95, 102, 139
 epistemik: ~ bireycilik 190; ~ dışsalcılık 46; ~ içselcilik 187; ~ içselcilik 46; ~ iyimserlik 55, 56, 62, 63, 71
 epistemoloji 5, 7, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 31, 47, 48, 138, 181, 208, 260, 292, 301, 307, 327, 334, 340, 341, 343, 344, 345; formel ~ 340; virtüel ~si 336, 342, 344
 epistemolojik: ~ etki 23; ~ güvenilirlik

- 334; ~ kuşkuçuluk 29; ~ problem 21, 22, 25
 erdemin tanımsal bilgisi 57
- F**
 felsefi soruşturma 23
 fenomenler 211
 fikir 174
 fizik 33, 141, 144, 148, 153, 211, 220, 230, 231
 form 26, 67, 68
 formlar 63, 64, 65, 67, 68, 136; ~ âlemi 68, 69
 Frege, Gottlob 220, 231, 233, 259, 285, 286, 287, 309
- G**
 Galileo 156, 157, 158, 162, 164, 174, 180, 211
 geleneksel deneycilik 221, 226
 genetik 183, 290, 291
 gerçeklik 176, 241, 248, 254, 341
 gerekçelendirme 120, 183, 192, 268, 297, 301, 302, 304, 327, 328
 Gettier 46, 47, 48, 50, 297, 298, 299, 309, 311, 312, 314, 315, 316, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 329, 330, 331, 332, 333
 Goldman 12, 44, 45, 46, 48, 288, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 308, 309, 310, 319, 320, 331
 görecelik 118, 119, 120, 122
 görelilik kuramı 220
 görsel deneyim 198
 görüş 185
 gözlem örnekleri 295, 296
 Grice 267, 283
 güvenilirlik 195
 güvenilirlik 45, 195, 225, 299, 301, 303, 335
- H**
 hafıza 299, 301
 hakikat 29, 108, 250
 hatırlama 26, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 64
 hayalgücü 201
- hipotezler 29, 99, 160, 244
 hisler 187
 hoti 93, 100, 101, 102
 Hristiyan: ~ düşünürler 128; ~ inançları 134
 Hume 34, 35, 36, 37, 48, 126, 181, 182, 184, 187, 188, 189, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 207, 211, 212, 214, 221, 233, 240, 241, 252, 253
- İ**
 İbn Rüşd 129, 138
 İbn Sînâ 129
 ideler 183, 184, 185, 186, 187, 189, 197, 199, 200, 203, 211, 212
 İkinci Skolastikler 153
 İlahî İdealar 136
 iletişim 289
 inanç 13, 27, 31, 47, 53, 55, 58, 59, 65, 72, 74, 88, 109, 113, 151, 186, 189, 191, 195, 196, 201, 203, 224, 228, 238, 239, 240, 242, 243, 244, 246, 247, 249, 251, 254, 296, 298, 299, 301, 302, 303, 305, 311, 314, 315, 317, 320, 322, 323, 326, 327, 335, 337, 339, 340; ~ stoku 247; mantık, istatistik ve psikolojiye dair ~lar 295
 İnanma Ahlakı 248
 İslam 31, 128
 istatistik 295
 izlenim 71, 109, 110, 111, 114, 142
- J**
 James, William 9, 40, 236, 239, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 256, 257, 258, 268
- K**
 kabul edilmiş açıklanabilirlik 256
 kaçınılmaz-bir-epistemolojik-problem 21
 Kant 11, 37, 38, 39, 41, 48, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 254, 308

- kapasiteler 66
 Karneades 30, 113, 114, 115, 116, 124, 125
 kartezyen kuşku 238
 kategoriler 38
 kavramlar 215
 kelimeler 135
 Khryssippos 113
 kısıtlama 248
 Kornblith 18, 24, 46, 63, 76, 305, 308, 309
 kuşkucu 16, 39, 41, 42, 43, 48, 106, 117, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 127, 338; ~ argümanlar 167
 kuşkucular 29, 30, 37, 63, 116, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 131, 133, 165; Antik ~ 29, 30; eleştirel ~ 171; hafifletilmiş ~ 126; hiperbolik ~ 170
 kuşkuculuk 20, 29, 30, 106, 108, 115, 126, 134, 151, 199, 200, 204, 209, 232, 235, 238, 239, 240, 246, 261, 267, 280, 281, 345; Antik ~ 32; deli ~u 132; modern ~ 29; rüya ~u 132
 kuşkular 30, 33, 40, 41, 43
- L
 Leibniz 153, 182, 184, 192, 216
 Lewis 10, 236, 256, 345, 347
 Locke 11, 34, 35, 36, 48, 153, 169, 174, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 207, 208, 209, 216, 217, 221, 232, 233, 240, 241
- M
 madde 160
 Malcolm, Norman 265
 mantık 10, 242, 251, 295
 matematik 94, 132, 156, 188, 210, 212, 260, 286
 McDowell, John 232, 253, 265, 283
 mekân 38
 Menon 57
 metafizik 26, 27, 32, 34, 35, 48, 74, 145, 164, 165, 169, 171, 178, 182, 208, 209, 210, 211, 214, 220, 226, 227, 230, 236, 254, 335
 Moore, G. E. 42, 43, 44, 260, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 280, 281, 282, 283, 333
 Morin, Jean-Baptiste 161
 muhafazakârlık 247
 mutluluk 107, 120
 mümkün akıl yürütme 36
- N
 neden ile sonuç ilişkisi 192
 nedenler 98
 nedensellik 38, 219, 299, 300
 nesnelere 198
 Neurath 280
 Newton 162, 163, 180, 190, 211
 normatiflik 306, 336
 nöüs 98
 nöroloji 290, 291
- O
 Ockhamlı William 11, 31, 128, 130, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155
 olan 100
 olasılık 40, 73, 131, 182, 185, 189, 190, 191, 192, 195, 329, 330, 340, 345
 olgular 79, 80, 100, 157, 159, 185, 286, 308
 Ortaçağ: ~ epistemolojisi 31, 32, 153; ~ felsefesi 31, 32, 128, 130, 153
 ortak duyulurlar 78
 Owen 82, 83, 84, 85, 105
- Ö
 ögeler 73
 ölçüt 43
- P
 Peirastik argüman 92
 Peirce, C. S. 40, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 247, 251, 252, 253, 254, 256, 257, 258
 Petrus Aureolus 153
 phainomena 83, 85, 86, 92, 105
 Philo 115

- Photius 107, 115, 123
phusei 102
Platon 25, 26, 27, 28, 29, 47, 48, 52, 53, 56, 58, 59, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 81, 108, 109, 113, 119, 128, 129, 130, 136, 138, 142, 143
Platonculuk 128
politika 182, 304
Pragmatik İstila 337
pragmatizm 39, 246, 247, 248, 254
pratikçilik 337, 342
psiko-linguistik 290
psikoloji 290, 291, 293, 294, 304
Putnam 232, 234, 235, 252, 257, 258
Pyrrhon 30, 106, 107, 108, 115, 120, 122, 123, 126
Pyrrhoncular 123
Pyrrhonculuk 30, 107, 115, 116, 118, 126, 169, 235
- Q
Quine 24, 44, 45, 46, 48, 50, 275, 283, 288, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 304, 305, 308, 310, 341, 348
- R
rasyonalistler 248
refleksiyon 62, 187
Regius, Henricus 169
Rorty 41, 104, 255, 257, 258
ruh 33, 59, 71, 137, 139, 143, 164, 165, 168, 169, 209, 223
Russell, Bertrand 259, 287, 312
Ryle 337, 348
- S
sanat (technê) 102
scientia 139, 146
Scotus, John Duns 129, 146, 149, 153
Sellars 39, 41, 210, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 230, 231, 232, 233, 234, 241
Sellars, Wilfrid 39, 210, 220, 221, 233
Sextus Empiricus 30, 107, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 166, 180
- sezgiler 240
sezgisel biliş 152
Simmias 60, 61
skolastik gelenek 159
Sokrates 25, 26, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 66, 68, 70, 71, 72, 73, 108, 109, 123, 143, 144, 149, 150, 151
Sokratik diyaloglar 53
Sosa, Ernest 335
soylu şehir 68
sözcükler 289
Stanley 337, 345, 347, 348
Stoacılar 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116
Strawson, P. F. 39, 41, 210, 220, 221, 226, 227, 228, 229, 230, 232, 234, 286
- T
tabula rasa 139
tanım 99
tanımlama(lar) 59, 89, 90, 95
Tanrı 31, 32, 33, 36, 48, 100, 128, 129, 133, 136, 137, 139, 140, 143, 144, 146, 151, 152, 153, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 175, 176, 177, 181, 186, 193, 194, 197, 199, 200, 204, 209, 210, 237, 265, 308
tartışma 120
tasımsal çıkarım 90
temelci 95, 96, 179, 241; ~ epistemoloji 96
temelciler 70
tezler 98
Theaitetos 53, 70, 71, 72, 73, 74, 119
ti esti 100, 101
tikelci 52, 53
tikeller 79; ~in bilgisi 79
Timon 106, 107, 108, 122
Toland, John 184
tözel biçimler 159
tümdengelsel veya tümevarımsal uslamlama 80
tümeller 95, 128
tümevarım 193, 244

U

uç terimler 89
Ullian, Joseph 296
uygun işleyiş 335

V

varoluş 142, 185, 186, 187
Verili Olan Efsanesi 39, 221, 222,
223, 224, 226

W

Williams, Bernard 307
Williamson 304, 337, 339, 340, 342,
345, 347, 348, 349
Witelo 162
Wittgeinstein 42

Y

yanılabilircilik 12, 30, 48, 115, 235,
239, 255, 327, 330
yanılamazcılık 48

Z

Zagzebski, Linda 34, 51, 314, 325,
331, 332, 333, 336, 342, 344, 349
zaman 38
Zenon 109, 110, 113
zihin 10, 33, 43, 107, 184, 186, 197,
199, 209, 220, 221, 232, 339, 342